

EÚ ÁNO! S rozumom.

Volebný program strany SaS do eurovolieb 2024

I. DOBRE SPRAVOVANÁ EURÓPA

S revíziou Zmlúv opatrne

- Úprava hlasovacích mechanizmov v EÚ bez zasahovania do platnej Lisabonskej zmluvy.

Právomoci EÚ verzus právomoci členských štátov

- Zavedenie nezávislého auditu európskych politík s analýzou ich pridanej hodnoty pre členské štáty.

Právo veta napomáha politickej rovnováhe

- Zachovanie práva veta v otázkach kľúčových národných záujmov.

Zákonodarné právomoci pre EP

- Zákonotvorné činnosti má vykonávať najmä EK, nie EP.
- Zachovanie aktuálnej úrovne kompetencií Európskeho parlamentu v oblasti tvorby legislatívy, ale aby bola zabezpečená vyššia verejná kontrola legislatívneho procesu, hodnotenie vplyvov k návrhom, a aby sa predišlo nedostatočnej transparentnosti a obmedzeniu účinnosti rozhodovania.

Zriadenie subsidiárneho súdu

- Zriadenie subsidiárneho súdu pre dohľad nad primeranosťou právomocí EÚ.

II. BEZPEČNÁ EURÓPA

Rozumne použité 2 % HDP na obranu

- Systém spoločnej obrany EÚ.
- Koordinácia obranných aktivít a obranného priemyslu EÚ.
- Minimálne 2% HDP na obranné výdavky.
- Spoločné obstarávanie v rámci NATO a EÚ.
- Zapojenie Slovenska v aktivitách Európskej obrannej agentúry.

Spoločná ochrana vonkajšej schengenskej hranice

- Zabezpečenie efektívnejšej ochrany južnej a východnej pozemnej hranice EÚ pred nelegálnou migráciou ako prioritný cieľ Európskej komisie.
- Financovanie ochrany schengenskej hranice z európskeho rozpočtu.
- Posilnenie a zefektívnenie kontroly osôb na vonkajších hraniciach.

Riešenie problému nelegálnej migrácie

- Zriadenie azylových centier pre zabezpečenie azylového procesu mimo EÚ.
- Navracanie nelegálnych migrantov do poslednej bezpečnej krajiny, resp. do krajiny pôvodu.
- Sprísnenie a vymáhanie zodpovednosti voči prevádzateľom nelegálnych migrantov.

- Riešenia nelegálnej migrácie bez európskych migračných kvót.

Sankcie voči Rusku a pomoc Ukrajine

- Podpora využitia zmrazených aktív Ruskej federácie na rekonštrukciu a vybudovanie Ukrajiny po vojnovom konflikte.
- Podpora vstupu Ukrajiny a krajín západného Balkánu a Gruzínska do EÚ po splnení všetkých prístupových kritérií a po ich pripojení sa k reštriktívnym opatreniam EÚ voči Rusku.

III. EURÓPA SO ZDRAVÝMI FINANCIAMI A STABILNÝM EUROM

Revízia fiškálnych pravidiel (Pakt stability a rastu)

- Budúci dlh z pôžičiek Európskej komisie (EK) na financovanie Fondu obnovy po Covide (Next Generation EU) musí byť súčasťou dlhu členských štátov.
- EK musí dbať na dôsledné dodržiavanie štrukturálnych reforiem a konsolidácie verejných financií u všetkých členských štátov v prípade prekročenia nastavených maximálnych limitov bez rozdielu a selektívnych výnimiek.
- Automatické sankcie pri prekročení nastavených maximálnych limitov.

Next Generation EU (Plány obnovy)

- NGEU je obrovskou záťažou pre hospodárstvo EU, preto musí byť jednorazovým a neopakovateľným fondom, ktorého existencia skončí na konci roka 2026.
- Zriadenie európskej dlhovej brzdy, ktorá stanoví maximálnu úroveň zadlženia EÚ.
- Dlhové financovanie nových projektov až po splatení NGEU.

Viacročný finančný rámec (VFR)

- Používanie prostriedkov rozpočtu EÚ na politiky, ktoré sú v celoeurópskom záujme (slobody, ochrana hraníc, infraštruktúra, energetika, digitalizácia a pod.)
- Zníženie výšky rozpočtu EÚ na maximálne 1% HDP EÚ (dnes 1,5%).
- Reforma a revízia neefektívnych dotačných politík.

Európske dane

- Hlavným zdrojom financovania rozpočtu EÚ musia byť príspevky členských štátov na základe ich HDP.
- Žiadne nové dane na financovanie rozpočtu EÚ.
- Prvoradosť splácania NGEU.

Nie fiškálnej harmonizácii

- Odmietnutie harmonizácie daňových a hospodárskych politík, ktoré odoberajú konkurenčnú výhodu krajinám s výhodnejším zdanením, medzi ktoré patrí aj Slovensko.

Európska centrálna banka (ECB) a fiškálna disciplína členských štátov

- Oddelenie monetárnej a fiškálnej politiky EÚ.
- Zákaz pre ECB, aby nakupovala štátne dlhopisy a tým prispievala k fiškálnej nezodpovednosti členských štátov.
- Vyššie požiadavky na kvalitu záruk pri poskytovaných úveroch ECB.
- Štátne dlhopisy nie sú bezrizikovým aktívom.

ECB a inflačný cieľ

- Zúženie mandátu ECB na stráženie cenovej stability.
- Inflačný cieľ ECB vo výške 2% nepodporuje myšlienku cenovej stability.

Odmietnutie spoločného ručenia za bankové vklady (EDIS)

- Fungovanie fondov na ochranu vkladov len na národnej úrovni.
- Zamedzenie šírenia prípadných strát a krízy medzi členmi eurozóny.

Právo na hotovostné platby

- Zakotvenie práva na hotovostné platby priamo v európskej legislatíve.
- Obmedzenie hotovostných transakcií len pre sumy prevyšujúce trojnásobok hrubej priemernej mzdy v danej krajine.

Projekt Digitálne euro - riešenie, ktoré hľadá problém

- Zastavenie projektu Digitálne Euro pre jeho neodôvodnenosť.

IV. KONKURENCIESCHOPNÁ EURÓPA

Konkurencieschopnosť v rámci EÚ

- Presadzovanie záujmov SR pri tvorbe legislatívy EÚ podľa národných priorít formou vypracovania predbežných pozícií a stanovísk SR s analýzou dopadov na občanov a podnikateľov.
- Vytvorenie systému na predchádzanie tzv. goldplatingu, teda implementácie regulácií EÚ nad rámec minimálnych požiadaviek vyplývajúcich z týchto zákonov.
- Eliminácia bariér pri vstupe alebo expanzii na nové trhy EÚ pre poskytovateľov služieb.
- Zrušenie nefunkčných predpisov.
- Revízia dôležitých, ale nedôsledne vymáhaných predpisov.
- Zavedenie mechanizmu analýzy vplyvov (napr. negatívnych dopadov na ekonomiku) k legislatívnym zmenám.
- Redukcia výkazníctva v súvislosti s reguláciou ESG (environmentálne, sociálne a správne (governance) aspekty podnikania).
- Predpisy v maximálne zrozumiteľnej podobe, aby s ich aplikáciou nemali problémy ani tie najmenšie podniky.
- Podpora malých a stredných podnikateľov v digitálnej transformácii.
- Podpora princípu technologickej neutrality (napr. celkové emisie výroby počas životného cyklu verus emisie produkované len počas používania).
- Odmietnutie zákazu spaľovacích motorov.
- Predĺženie platnosti kontroly technického stavu nových osobných vozidiel na 5 rokov (zo 4).
- Podpora železničnej dopravy (ako najekologickejšej) s využívaním technológií pre alternatívne pohony ako aj podpora rozvoja železničnej infraštruktúry.

Čerpanie eurofondov

- Zjednodušenie administratívnych postupov pre príjemcov eurofondov.

- Zohľadnenie princípu „Hodnota za peniaze“ pri nastavovaní pravidiel pre eurofondy (nie len výdavkové ciele a dodržanie byrokratických požiadaviek).
- Širšie využitie transferov z eurofondov do priamo riadených národných programov v oblasti výskumu, vývoja a vzdelávania.

Hlavné výzvy pre zachovanie významného postavenia EÚ vo svete

- Zvýšenie vplyvu európskych výrobných podnikov a ostatných podnikateľov na svetovom trhu podporou účasti národných expertov z členských krajín EÚ (teda aj SR) v medzinárodnej technickej štandardizácii, ktorá určuje požiadavky na súčasné ale aj budúce výrobky, služby a postupy.
- Práca na dohode o voľnom obchode medzi EÚ a USA, obchodná dohoda s Indiou.
- Podpora lepšieho fungovania Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ktorá je predpokladom fungovania medzinárodného obchodu.
- Zachovanie otvorenosti EÚ pri dovozoch strategických surovín namiesto snahy o sebestačnosť za akúkoľvek cenu.
- Zvyšovanie odolnosti ekonomiky, najmä diverzifikáciou dodávateľských kanálov kritických surovín aj z ďalších krajín miesto protekcionizmu.

Legálna imigrácia

- Zníženie byrokracie pri vybavovaní modrej karty (prechodného pobytu, ktorý sa vydáva cudzincom na účel vysokokvalifikovaného zamestnania).

V. ENERGETICKY BEZPEČNÁ EÚ

Jadro na prvom mieste

- Stanovenie výroby energie z jadra za nosnú kostru európskej energetiky.
- Zjednotenie procesov, skrátenie lehôt a zníženia byrokratickej záťaže pri povoľovaní a výstavbe jadrových elektrární.
- Úzka spolupráca EÚ s národnými regulátormi pri vydávaní licencií dodávateľom jadrových technológií pre celú EÚ.
- Podpora koordinácie EÚ a národných prevádzkovateľov jadrových elektrární pri výskume a vývoji zariadení na spracovanie vyhoreného jadrového paliva.

Obnoviteľné zdroje s chladnou hlavou

- Cieľ zvyšovať podiel nefosílnych zdrojov (nízko-uhlíkových, vrátane jadra) na celkových zdrojoch namiesto obnoviteľných zdrojov energie (aktuálne nastavenie EÚ cieľov).
- Využitie obnoviteľných lokálnych zdrojov na maximalizovanie výhody pre investora (vyrobenú energiu sám spotrebuje a ušetrí na energiách aj na poplatkoch).
- Podpora riešení na uskladnenie energie.
- Podpora projektov na báze obnoviteľných zdrojov s nízkym negatívnym vplyvom na ekosystém.

Plyn bezpečne a plynulo

- Rozširovanie kapacity plynovodov.
- Prieskum ložísk plynu na území EÚ a ťažba v EÚ.
- Budovanie európskej vodíkovej infraštruktúry a prepravy.

Ropa dostupná pre všetky rafinérie

- Rozšírenie kapacity ropovodov do európskych rafinérií dotknutých sankciami na dovoz ruskej ropy.
- Rokovania s tranzitnými krajinami o nediskriminačných cenách na prepravu ropy, budovanie spoločných zásobníkov na vytvorenie núdzových zásob.

Energetická efektívnosť ako najlepšie riešenie

- Riešenia vhodné pre všetky členské krajiny a regióny.
- Opatrenia na zníženie spotreby energie prostredníctvom inovácií a podpory vývoja nových technológií a SMART riešení.
- Podpora komplexnej obnovy budov nie iba častí.

VI. EURÓPSKE POĽNOHOSPODÁRSTVO

- Postupné zrušenie dotácií v poľnohospodárstve v celej EÚ.
- Stanovenie férových, jasných a merateľných výsledkov spoločnej poľnohospodárskej politiky a určovania výšky priamych platieb pre jednotlivé členské štáty.

Dopad poľnohospodárstva na životné prostredie

- Analýza nákladov a prínosov jednotlivých opatrení stratégie EÚ na znižovanie environmentálnych dopadov poľnohospodárstva (Farm to Fork F2F).
- Konzervatívny prístup k navyšovaniu rozpočtu na F2F politiku, pokiaľ nebudú vyžadované merateľné výsledky.

Potravinová sebestačnosť verus potravinová bezpečnosť

- Obmedzovanie dovozu potravín na podporu potravinovej sebestačnosti je neúčelné.
- Uprednostnenie výroby potravín pred výrobou biopalív z plodín.

Geneticky modifikované potraviny (GMO)

- Potreba prehodnotenia prísnej regulácie GMO potravín.

VII. ZELENÁ EURÓPA

Green Deal - Zelená dohoda

- Stanovovanie klimatických cieľov založených na pravdivých dátach a odborných analýzach s vyčíslením prínosov pre zmiernenie klimatickej zmeny oproti nákladom na podnikateľské prostredie, spotrebiteľské ceny, konkurencieschopnosť EÚ a európsky jednotný trh.
- Právo členských štátov zvoliť si vlastný energetický mix na dosiahnutie klimatických cieľov do roku 2050.
- Prehodnotenie legislatívnych návrhov s ohľadom na vplyv na konkurencieschopnosť a životnú úroveň obyvateľov EÚ.

Ochrana životného prostredia verus boj proti zmene klímy

- Rozlišovanie ochrany klímy a ochrany životného prostredia.

- Sledovanie dopadov na životné prostredie vyplývajúcich z legislatívnych návrhov Európskej komisie na ochranu klímy.

VIII. DIGITÁLNA EURÓPA

Kybernetická bezpečnosť

- Podpora efektívneho zvyšovania odolnosti EÚ voči kybernetickým hrozbám.
- Vyhodnotenie účinnosti smernice NIS2 a odstránenie nadbytočnej byrokracie.

Umelá inteligencia

- Flexibilnejší a menej byrokratický prístup k implementácii regulácie o umelej inteligencii.
- Hodnotenie dopadov zavádzanej regulácie na produktivitu ekonomiky a celkový osov spotrebiteľa.

Iniciatívy EÚ zamerané na využitie potenciálu dát

- Rozvoj dátovej ekonomiky na Slovensku.
- Lepšie zapojenie Slovenska do európskych iniciatív a programov na podporu digitálnej transformácie.

IX. SOCIÁLNA EURÓPA

Európska minimálna mzda

- Také nastavenie minimálnej mzdy, ktoré nepoškodí ekonomický rast a neznesomní časti ľudí na Slovensku zamestnať sa.
- Kolektívne vyjednávanie v EÚ na podnikovej úrovni.

Európsky dôchodok (PEPP)

- Právo spotrebiteľa na prenos úspor z národného produktu do európskeho dôchodkového produktu na podporu dobrovoľného sporenia.

Zručnosti, vzdelávanie a celoživotné vzdelávanie

- Zefektívnenie a zjednodušenie postupu vzájomného uznávania kvalifikácií a jeho rozšírenie na ďalšie povolania.
- Podpora efektívneho využívania spoločných programov vysokoškolských inštitúcií v rôznych krajinách EÚ.
- Zlepšenie prístupu vylúčených rómskych komunit k vzdelávaniu na zlepšenie ich celkového zdravotného stavu a finančnej situácie.
- Systém prerozdelenia grantov (program Erasmus+, Erasmus Mundus Joint Master Degree, ErasmusPro či Marie Skłodowska-Curie Actions, a pod.) na základe reálnych dát a analýz.

Európska lieková politika

- Zjednodušenie regulácie v celom liekovom reťazci.
- Zjednodušenie GDPR v oblasti klinického skúšania liekov a klinického hodnotenia výkonu zdravotníckych pomôcok pri spolupráci s tretími krajinami.

Európske štandardy pre zdravotné sestry

- Skrátenie dĺžky štúdia pri zachovaní štandardov vzdelávania.
- Zreálnenie požiadaviek na prax sestier.
- Aktualizácia vzdelávacích programov a ich foriem podľa súčasných požiadaviek.
- Zvyšovanie kompetencií zdravotných sestier v súlade s ich vzdelaním a praxou a teda aj zvýšenie ich ohodnotenia.
- Podpora rekvalifikácie z iných odborov na zabezpečenie potrebných kapacít.

Rovnaké zaobchádzanie a príležitosti pre ľudí so zdravotným znevýhodnením

- Nastavovanie politík pre práva osôb so zdravotným znevýhodnením na základe dát z jednotlivých členských krajín.
- Vzájomné uznávanie štatútu osoby so zdravotným znevýhodnením v EÚ.
- Umiestňovanie detí so zdravotným znevýhodnením predovšetkým v komunitnej a/alebo rodinnej starostlivosti až následne v segregovanej ústavnej starostlivosti.

Starostlivosť o deti a podpora rodiny

- Zlepšenie dostupnosti a zdieľania informácií o cezhraničných adopčných procesoch.
- Iniciovanie vzniku osobitného výboru pre dodržiavanie práv detských pacientov.

X. EURÓPA OSOBNÝCH SLOBÔD

Nediskriminácia občanov ako zákazníkov na základe ich geografickej polohy (geoblocking)

- Podpora odstraňovania geoblockingu aj v oblasti obchodu s elektronickým obsahom.

Internetová bezpečnosť, rodičovská ochrana detí, child abuse sexual material (CSAM)

- Podpora využívania technológií na odhaľovanie sexuálneho zneužívania detí online.
- Online overovanie veku.
- Zaradenie kybernetického násillia medzi trestné činy s cezhraničným presahom.
- Podpora opatrení na ochranu online hráčov, vrátane detí v sektore online videohier.
- Trestnosť správania sa autorov nelegálneho obsahu, nenávisťných prejavov a dezinformácií.

GDPR, právo na ochranu osobných údajov

- Potreba vyhodnotenia a vyčíslenia nákladov súvisiacich s uplatňovaním regulácie o ochrane osobných údajov.
- Iniciovanie revízie regulácie GDPR s cieľom zvýšiť celkový úžitok spotrebiteľov a znížiť neprimerané náklady.

Rovnosť šancí žien a mužov

- Uľahčenie návratu žien do práce po materskej dovolenke.
- Podpora iniciatív a politík zameraných na jednotný boj proti všetkým formám násillia na ženách.